

VII. Prohlášení smlouvy dědické.

Předpisy ve příčině vyhlášení písemných posledních pořízení a uschování listin (§§ 61, 64 a 68 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854) platí i o smlouvě dědické (§ 69 cit. pat.; viz Prohlášení poslední vůle).

VIII. Poplatky.

Dědická smlouva podléhá jakožto listina kolku 1 zl. z prvního archu; z práva v dědické smlouvě se zakládajícího platí se teprve při dědickém nápadu poplatek stanovený pro převod majetku na případ smrti (pol. saz. 52, 101 popl. z.; viz Poplatky z převodů majetkových).

Smlouva kompromisní viz Kompromis.

Smlouva manželská viz Smlouvy svatební.

Smlouva nájemní viz Pacht a nájem.

Smlouva nakladatelská.

I. Pojem.

Nakladatelskou smlouvou nazývá se smlouva, kterou skladatel nebo vlastník literárního neb uměleckého díla třetí osobě uděluje právo je uveřejniti, rozmnožiti a v obchod uvéstí. Definice § 1164 o. o. z. jest příliš úzká a nevyčerpává pojmu smlouvy nakladatelské, neboť § 1164 mluví toliko o spisech, kdežto díla hudební a pod. nelze pod pojem spisu zařaditi. Tuto mezeru v zákonné definici § 1164 snaží se § 1171 vyplniti ustanovením, že předpisy o nakladatelské smlouvě vztahují se též na zeměpisné mapy, náčrtky místopisné a hudební skladby. Smlouva nakladatelská náleží k úplatným smlouvám o práci a jest proto zařaděna pod 26. hlavu obč. zák., jež o těchto smlouvách jedná.

Smlouva tato nevyžaduje žádné zvláštní formy; může býti tudíž uzavřena písemně neb ústně, ačkoli ovšem z pravidla se uzavírá písemně. V celku platí pro smlouvu nakladatelskou ustanovení o smlouvě námezdní.

II. Zvláštní předpisy platné pro smlouvu nakladatelskou lze následovně shrnouti:

1. Autor jest povinen dílo dle úmluvy, tedy v ustanovený čas odevzdati, jinak má nakladatel právo od smlouvy odstoupiti a lze-li skladateli dokázati zavinění, též žádati náhradu škody (§ 1166 o. o. z.). Toto ustanovení úplně souhlasí se všeobecnou zásadou § 1154 o. o. z., kteráž platí o každé smlouvě námezdní.

2. Nakladatelská smlouva určuje rozsah práv nakladatelových a stanoví z pravidla počet exemplářů, jež nakladatel smí vydati, resp. ustanovuje rozsah vydání.

3. Byl-li počet exemplářů určen, má nakladatel zapotřebí ku každému novému vydání souhlasu skladatelova a musí se s ním o podmínkách dalšího vydání opět dohodnouti (§ 1166 o. o. z.).

4. Bylo-li však rozmnožení díla nakladateli zcela všeobecně ponecháno, může vydati libovolný počet výtisků atd. vztažmo libovolný počet vydání uspořádati, nesmí však žádných změn beze svolení skladatelova na díle předsevzítí. Z pravidla se však činí smlouva toliko o jediném vydání s určitým počtem výtisků.

5. Nakladatel jest povinen dílo v umluveném nebo přiměřeném způsobu a v určené nebo obvyklé lhůtě rozmnožiti a o rozšíření jeho pečovati.

6. Pokud nakladatel smluvený náklad úplně neodbyl, jest skladatel oprávněn nové vydání uspořádati jen tenkrát, jestliže nakladateli za exempláře posud ještě v zásobě se nacházející náhradu poskytne (§ 1168 o. o. z.).

7. Bylo-li nové vydání uspořádáno, jež vykazuje změny v obsahu díla, má pak autor právo s posavadním nakladatelem uzavřít novou smlouvu nebo svoji práci jinému nakladateli přenechat.

8. Vedle ustanovení uvedených v §§ 1165—1168 o. o. z. obsahuje nakladatelská smlouva obvykle ještě jiné modalities, tak zejména stanovení honoráře, poskytnutí bezplatných exemplářů, případné nároky odškodňovací, pokuty konvenční a pod. Veškeré tyto vedlejší modalities jsou ponechány oboustrannému dohodnutí; nebylo-li o nich nic zvlášť ustanoveno, má být užito obdobně předpisů o smlouvě námezdní a o smlouvách vůbec platících. Zejména nebyl-li honorář výslovně stanoven, platí ustanovení § 1152 o. o. z.; soudce má pak po případě na základě znaleckého dobrozdání odměnu ustanovit.

III. Některé smlouvy mají s nakladatelskou smlouvou podstatné známky společné a sice:

1. Příklad, když autor se zaváže dílo dle plánu nakladatelem mu předloženého vypracovati. V tomto případě jde o pouhou smlouvu námezdní a autor má nárok jedině na smlouvenou odměnu, kdežto nakladateli přísluší úplně volné právo nakladatelské (§ 1170 o. o. z.).

2. Autor může s nakladatelem též umluviti, že mu vedle honoráře má připadnouti ještě jistá část čistého zisku nebo vůbec může být umlouveno, že mu má být vyplacena část čistého zisku jako honorář nebo konečně, že autor má mít podíl na zisku a ztrátě; ve všech těchto případech spojuje se s nakladatelskou smlouvou smlouva společenská a vztahují se na takový poměr právní kromě zákonných předpisů o smlouvě nakladatelské též ustanovení o smlouvě společenské.

IV. Právo poplatkové.

Nakladatelské smlouvy podléhají témuž poplatku jako smlouvy o vykonání práce, tedy poplatku dle stupnice III., kterýž se má vypočísti z celkového obnosu honoráře v nakladatelské smlouvě vymíněného (pol. s. 40 popl. z.); je-li spojena s nakladatelskou smlouvou též smlouva společenská, má být kromě toho ještě přihlíženo k poplatkovým ustanovením pol. s. 55 popl. z.

Smlouva námezdní.

I. Pojem a předmět smlouvy.

Smlouva námezdní je smlouva, kterou se někdo zavazuje ke konání služeb neb zhotovení díla za jistou záplatu v penězích (§ 1151 o. o. z.). Předmětem smlouvy jsou tudíž buď služby (v užším smyslu) (*locatio conductio operarum*) neb určité dílo, k jehož vyhotovení se smluvník zavazuje (*locatio conductio operis*). K podstatě smlouvy námezdní náleží plnění záplaty, mzdy a sice v penězích; byla-li smlouvena záplata v jiných věcech neb službách, vzniká kontrakt nepojmenovaný, který však se též posuzuje dle zásad daných pro smlouvu námezdní. Záplata může být určena výslovně neb mlčky; zejména předpokládá se, že ten, kdo práci neb dílo objedná, zároveň svoluje k přiměřené mzdě (§ 1152 o. o. z.). Kdo tvrdí bezplatnost konaných služeb, musí to dokázati (rozh. ze dne 6. února 1885, ze dne 9. listopadu 1871, sb. č. 10423, 4314); domněnka § 1152 o. o. z. neplatí však ohledně služeb, jež konají děti nebo sousrozenci ve společné domácnosti (živnosti), leda že by zvyk místní opaku nasvědčoval (rozh. ze dne 24. května 1871, ze dne 16. srpna 1855, sb. č. 4179, 122).